

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ TÜRKİYE ŞUBESİ BASIN AÇIKLAMASI

Indeks: EUR 44/010/2012
13 Haziran 2012

“Türkiye AİHM’de dördüncü kez mahkum oldu”

Uluslararası Af Örgütü, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin (AİHM) Türkiye’de vicdani ret hakkı ile ilgili verdiği son kararı memnuniyetle karşıladı. Mahkeme oybirliği ile “işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulmama” (Madde 3), adil yargılanma (Madde 6) ve “ifade, vicdan ve din özgürlüğü” (Madde 9) hakkının ihlal edildiği yönünde karar verdi.

Bu karar, son bir yıl içinde AİHM’in Türkiye’nin vicdani ret hakkını ihlal ettiği yönünde verdiği dördüncü karar. Temmuz 2011’deki *Bayatyan Ermenistan’a Karşı Davası*’nda Mahkeme ilk kez vicdani ret hakkının reddedilmesini, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 9. Maddesi uyarınca hak ihlali olarak kabul etmişti.

Türkiye, vicdani ret hakkının yasal olarak kabul edilmediği tek Avrupa Konseyi üyesi.

Halil Savda vicdani reddini 2004’te açıkladı ve birçok kez tutuklandı, askerlik görevini yerine getirmeyi reddettiği için üç kez kovuşturmayla maruz kaldı. 2004 ila 2009 arasında toplam 17 ay tutuklu kaldı. Halil Savda, 2007’de tutukluken kötü muamele gördüğünü, dört memur tarafından tekmelenip dövüldüğünü, ağzına kirli bir çaput tıklandığını, üç gün boyunca sandalye ya da yatak olmayan bir odada çıplak tutulduğunu ve battaniye olmaksızın beton zeminde uyumaya zorlandığını iddia etmişti. Bu olaylar hiçbir zaman usule uygun bir şekilde soruşturulmadı.

Bu son karar, 2006’daki *Ülke Türkiye’ye Karşı* davasında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Osman Murat Ülke’nin defalarca kovuşturmayla tabi tutulup ardından bir vicdani retçi ve inançları dolayısıyla pasifist olduğu için zorunlu askerlik yapmayı reddetmesi üzerine mahkum edilmesinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 3.Maddesini (insanlık dışı veya küçültücü muamele ya da ceza) ihlal ettiği hükmünü tekrarlamıştır. Mahkeme ayrıca Halil Savda’nın askeri mahkemenin tarafı olabileceğine dair korkusunun makul olduğuna dayanarak Sözleşme’nin 6. Maddesinin ihlal edildiği kararını verdi.

AİHM’in kararının ardından Uluslararası Af Örgütü’ne açıklama yapan Halil Savda, “Umarım bu karar Türkiye’de vicdani ret hakkının tanınması için yolu açar. Avrupa Konseyi Başkanlar Komitesi, Türkiye’ye yönelik baskıyı arttırarak bu hak ihlallerine kesin olarak son verilmesini ve bu kararların uygulanmasını sağlamalı. Bu da sadece yasada yapılacak bir değişiklikle olabilir. Bu önemli değişimi gerçekleştirmek için kampanyalar düzenleyen Uluslararası Savaş Karşıtları ve Uluslararası Af Örgütü gibi uluslararası kuruluşlara minnettarım” dedi.

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Direktörü Murat Çekiç, “bu karar Türkiye hükümetine bir kere daha vicdani ret hakkını tanınması gerektiğini hatırlatıyor. Temel bir insan hakkı olan ifade, vicdan ve din özgürlüğü hakkına saygı duyulmalı ve yetkililer derhal vicdani ret hakkının yasal olarak tanınması için gerekli adımları atmalı” dedi.